

आभियान

साप्ताहिक

ABHIYAN WEEKLY

Devendrachudal@gmail.com

वर्ष : ३१ / अंक : १५ / २०७८ कातिक १९ गते शुक्रबार / 5 Nov, 2021 / मूल्य रु. १०/-

हार्दिक मंगलमय शुभकामना

नेपालीहरूको दोस्रो दूलो उज्यालोको महान चाड शुभदिपावली, नेपालसम्बृद्धि तथा छठ पर्वको उपलक्ष्यमा सम्पूर्ण नेपाली दाजूभाई तथा दीर्घायुको हार्दिक मंगलमय शुभकामना अपर्ण गर्दछौं।

देवेन्द्र चुडाल, तथा

अभियान साप्ताहिक

Abhiyanweekly.com.np
परिवार

हार्दिक मंगलमय शुभकामना अपर्ण गर्दछौं।

प्रचण्डको अर्को पासा- जसपातिर

काठमाडौं। केपी ओलीलाई सत्ताबाट निकाले भनेर गुण्डी हाँकदै हिउँको प्रचण्डले जसपासेंग चुनावी एकता गर्ने पासा फालेका छन्। एकतिर एमालेबाहेका कम्प्युनिस्ट एकता, अर्कोतिर जसपासेंग एकता। यसबाट थाहा हुन्छ, प्रचण्ड सिद्धात्मा, नीति र नैतिकतामा छैनन्। उनका लागि चुनाव जिल्ला र सत्तामा जानु नै प्राथमिकता हो।

परिवर्तनको १५ वर्षको हिसावकिताव दिन नसक्ने, के काम गरियो भन्न नसक्ने माओवादी आफैमा १० वर्ष जनयुद्धको दलदलबाट निस्कन सकेको छैन। अब उसका लागि सत्ता र शक्ति नभए फसिन्छ भन्ने लागेर चुनावमा जसपासेंग एकता गर्ने प्रस्ताव गर्न थालेको छ।

प्रचण्डले खुला भाषणमै भनेका छन्- 'मलाई उपेन्द्रले

>>> बाँकी ८ पेजमा

देउवा भारत जाने तर मोदी पहिले नेपाल आउने

काठमाडौं। स्कटलैण्डमा भेटवार्तापछि प्रम शेरबहादुर देउवा अरु हौसिएका छन्। प्रम देउवा भारत जाने निधो भइसकेको छ। तर देउवाभन्दा मोदी ३ कदम अधि छन्, उनले बिएको सम्बन्ध सुधार्न देउवा भारत जानुअघि नै नेपाल आउने तयारी सुरु भएको भारतीय दूतावासको होमवर्कबाट थाहा हुन्छ।

नेपालको चुच्चे नक्सादेखि महाकालीमा जयसिंह धामीलाई मारेको सम्मान थालेले भारतको जनस्तरमै विरोध भइहेको छ। यसी सम्बन्धलाई सामान्यीकरण गर्न भारतका प्रम नरेन्द्र मोदी छिए नेपाल आउने भएका छन्। अर्थात देउवाले मोदीलाई नेपाल भ्रमण गराउन सफलता हासिल गरेछन्।

भाजपाका नेताहरू धैर्यपत्र नेपाल आए। प्रम पत्ती आरजुसेंग राखी बधाउने काम पनि भाजपा नेताले गरेका

>>> बाँकी ८ पेजमा

प्रधानन्यायाधिश के कारण जनताको विश्वास टूट्न सक्छ ?

काठमाडौं। प्रधानन्यायाधिश चोलेन्द्र शमशेर राणाले न्यायाधिशहरूलाई भुक्याउने र समय कराउने प्रयास गरीरहेका वेला राजनितिक दलहरू भने सर्वोच्च अदालतमा भई रहेको कानुनविद्धुहरूको धर्ना र विरोध प्रति मौन बसेका छन्। प्रधानमन्त्री शेरवहादुर देउवाले न्यायालय भीत्रको विवाद न्यायालयीत्रैवाट समाप्त हुन्ने गर्न विरोधको छन्। सत्तामा प्रमुख घटक माओवादी केन्द्र भने त्रुप्रयाप जस्तै भएको छ। न्यायाधिशहरूले नै गत हप्ता देखि नै इजलास बहिष्कार गरिरहेका भएपनि प्रधानन्यायाधिश भने प्राय हरेक दिन नयाँ नयाँ प्रस्ताव न्यायाधिशहरूलाई दिईरहेका छन्। आइताराम भारत प्रधानन्यायाधिश राणाले सम्मानजनक विर्हिमनको प्रस्ताव राखेका थिए तर सम्मानजनक

>>> बाँकी ८ पेजमा

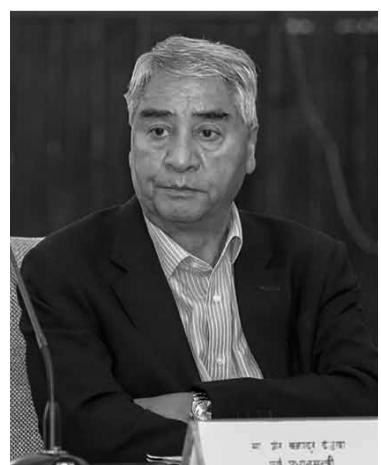
संघीयता नै घाँडो

काठमाडौं। मुलुकमा सधीय गणतन्त्र लागु भएको छ मुलुकमा सधीयता गणतन्त्र लागु भएको छ वर्ष पुरा भएको भएतापनि त्वसले मूर्त रूपमा लिन सकेको छैन। २०७२ साल असोज ३ गते लागु भएको संविधान अनुसार स्थानीय तहको निर्वाचन भएको साडे चारबर्ष र प्रादेशिक एव सधीय संसदको निर्वाचन भएको साडे तिन वर्ष पुगेको छ। यो अवधिमा सधीयता साफा राजनितिक स्वामित्वको राज्य प्रणालीका रूपमा सबैलाई स्वीकार्य भई सक्नु पर्दथ्यो तर त्यसो हुन सकेन किन ?

नेपालको लागि सधीय प्रणाली आवश्यक हो कि होइन थियो कि थिएन भनेर कहिलै पनि इमान्दारी साथ चासो राखिएन जवजस्ती रूपमा सधीयता लादीयो। अहिले ठूला भनिएका राजनितिक

>>> बाँकी ८ पेजमा

सरकारकै कारण चिनीको मुल्यवृद्धि

गर्ने गरेका छैनन् भने दशै तिहार र छठ पर्वलाई मध्यनजर गरेर उद्योग वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालयको सिफारिसमा अर्थ मन्त्रालयले २० प्रतिशत भन्सारमा प्रत्येक वर्ष साल्ट ट्रेडिङ कर्पोरेशन र खाद्य व्यापार कम्पनीलाई चिनी आयतको अनुमतिको इजाजत दिने गरेकोमा यस पटक चिनी आयतमा त्यर्तो अनुमति नदिएको हुनाले बाजारमा चिनीको मूल्य ९०० देखि ९९० सम्म पुगेको छ।

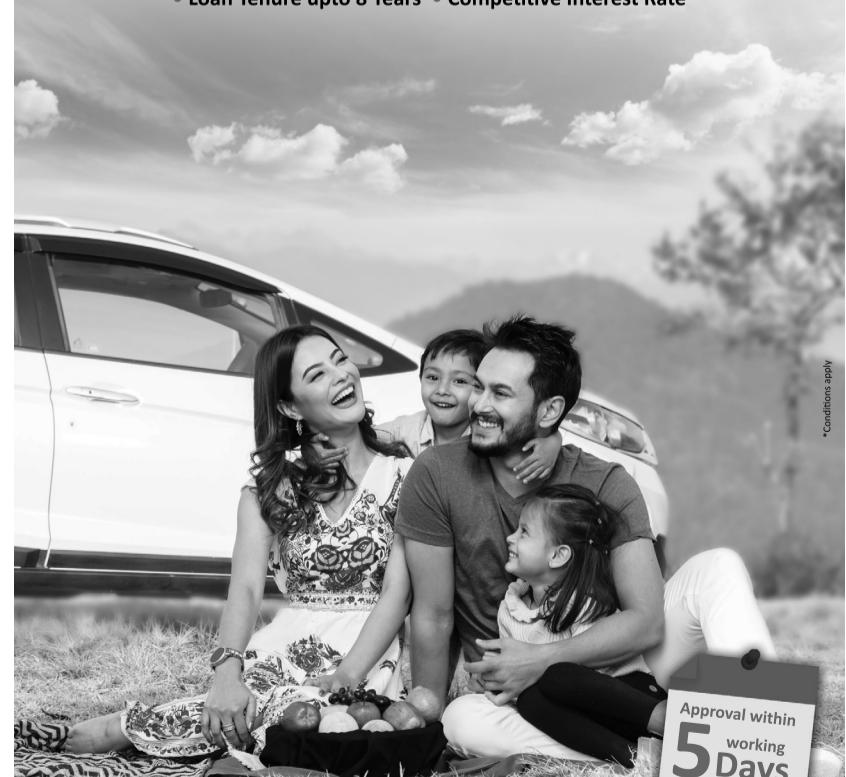
अहिले सरकारसग चिनी छैन। निजी क्षेत्रको आयतकर्ताले समेत चिनी आयत गरेका छैनन्, अहिले होलसेल मै कमितमा चिनीको मूल्य ९५ सम्म पुगेको छ तर त्यसी

>>> बाँकी ८ पेजमा

AUTOLeOAN

Drive Your Life

• Loan Tenure upto 8 Years • Competitive Interest Rate

@www.prabhubank.com

Approval within
5 working
Days

prabhu BANK

Prabhu Building, Babarmahal, Post Box No:19441
&+977-1-4788500 &+977-1-4780588,
info@prabhubank.com @www.prabhubank.com
Toll Free No: 16600107777

INDIAN IIOJ&K: AN ACADEMIC ANALYSIS

M Kabir

SEVENTY-FOUR year ago, on 27 October 1947, India illegally landed its forces in the disputed territory of Jammu and Kashmir. Both India and Pakistan fought their first war for Kashmir and ended the war without permanent resolution of the dispute.

However, in January 1949, India approached the United Nations (UN) to de-escalate the Indian Occupied Jammu & Kashmir war. As the fighting continued, "on January 1, 1948 on the advice of British Governor General, Lord Mountbatten, though opposed by his Deputy Prime Minister Sardar Patel, Prime Minister Jawaharlal Nehru lodged a complaint with the UN Security Council (UNSC) by invoking Articles 34 and 35 of the UN Charter against Pakistan.

On 26 October, India reiterated its pledge of its conditional commitment to a "plebiscite or referendum under international auspices" but neither Prime Minister Nehru nor his followers kept their words to grant the right of plebiscite to the people of Jammu & Kashmir and constantly continued to support its puppet governments in Indian Occupied Jammu & Kashmir.

It is pertinent to note that the people of Indian Occupied Jammu & Kashmir never accepted India's occupation whereas India has denied all efforts for peace made by the international community and the UN and claimed "Kashmir is an integral part of India". India

viewed that "Indian Occupied Jammu & Kashmir is no more bilateral or international issue" whereas Pakistan urges that Kashmir is an "unfinished agenda of partition" and it needs to be resolved. Until Indian Occupied Jammu & Kashmir remains a dispute between India and Pakistan, peace may not prevail in South Asia.

Human history has unfolded the untold stories of the states and societies; it shows that whenever people decided to get freedom from oppressors, aggressors and invaders, they succeeded. For example, the United States got independence from Britain in 1776. Muslim-Hindu fought for their independence, finally forced the British Empire to leave the Subcontinent. Freedom always costs a high price but eventually it makes its course. India has Indian Occupied Jammu & Kashmir. On 05 August, Modi's government scrapped Article 370 from the Indian Constitution and unilaterally annexed J&K. The government has sent 30000 soldiers to suppress the voice of Indian Occupied Jammu & Kashmiri people; in fact this special force is depoted to massacre Muslim population.

Pakistani Prime Minister, Imran Khan, has already cautioned the international organizations and community that "Hitler's policy is being followed by Modi and his advisors".

Since its illegal occupation, India could not legitimize its presence in Indian Occupied Jammu & Kashmir and grave situation has frustrated Indian

civil-military leadership—"43 page report by the United Nations Commissioner for Human Rights has raised serious concerns about abuses by state security forces in Indian Occupied Jammu & Kashmir", though India denied this report but it is a reality that Indian forces are using fire power against the Indian illegal Occupied Jammu & Kashmiri youth. An Indian former Minister rightly said, "India has lost its control in Indian Occupied Jammu & Kashmir".

Since India-Pakistan independence, Indian Occupied Jammu & Kashmir has experienced three uprisings (1989, 2008, 2016). The current uprising in the valley started in 2016. This movement sent a message to the Indian government that 'Kashmiri people would never live under Indian control', a decisive uprising forced the Modi government to violate its own constitution. Nevertheless, removal of article 370 has been RSS' agenda that is implemented by BJP's Prime Minister Modi who is known as fascist and terrorist. Post-Burhan Wani-Kashmir was strengthening the Indian illegal Occupied Jammu & Kashmir Uprising (Kashmir cause) and weakening India's stance.

The magazine 'The Wire' on 27 August 2016 published a statement by former Chief of RAW, A.S. Dulat that "Indian illegal Occupied Jammu & Kashmir Uprising is 100% indigenous" this has negated India's blame game against Pakistan. The Indian illegal

Occupied Jammu & Kashmir uprising after Burhan Wani's death has set new dimensions to the Indian illegal Occupied Jammu & Kashmir dispute – owing to the present situation of Kashmir the international community and organizations have known the actual condition the people of the valley have suffered at the hands of Indian forces. India may not be able to justify its heinous policy against the people in Indian illegal Occupied Jammu & Kashmir.

Some rational people of India have realized that India and its army are ruthless in Indian illegal Occupied Jammu & Kashmir valley and killing innocent people. In December 2018, former Supreme Court Justice, Markandey Katju, criticized the Indian Army Chief, for the massacre of civilians in the Pulwama region of Indian illegal Occupied Jammu & Kashmir.

He wrote on twitter "Congratulations to Gen Rawat whose soldiers killed seven civilians in a Jallianwala Bagh or My Lai type massacre in Pulwama, Indian illegal Occupied Jammu & Kashmir. How brave of the Indian army General". Katju continued to write and said, "Three cheers for Indian army which has now started killing civilians in Kashmir, like Gen Dyer at Jallianwala Bagh, or Lt Calley at My Lai in Vietnam. All Indian army officers and soldiers should be given Bharat Ratna".

Pakistan has always raised the Kashmir issue and committed to provide diplomatic support which exposed Indian tactics. It is evident that all civil-

military leadership, in Pakistan, tried to resolve the Indian illegal Occupied Jammu & Kashmir dispute but India not only rejected 'rational' proposal for the peaceful resolution but also stopped talking on Indian illegal Occupied Jammu & Kashmir issue.

During Imran Khan's visit the US President, Donald Trump, offered his office to mediate between India and Pakistan but India refused this offer by increasing its troops in Valley. Post 5/8 India's unilateral action helped world to know actual issue of Kashmir. It is Pakistan's diplomatic triumph – in fifty years the UNSC's meeting was called to discuss the Indian illegal Occupied Jammu & Kashmir conflict. China, an emerging power, has categorically said that "India's unilateral action is unacceptable".

It is interesting when the world was discussing Kashmir's existing situation – the Indian Defence Minister, Raj Nath, threatened to rethink India's nuclear doctrine "no first use", he however, assured the world that India would use its 'atom bomb' if required.

Today's Kashmir is a nuclear flashpoint. The whole region and the world would feel the effect of nuclear weapons if it is used by the two nuclear hostile neighbors. It is the world's obligation to stop the neo-fascism in Indian illegal Occupied Jammu & Kashmir – fascists forces under Modi are violating human rights in Indian illegal Occupied Jammu & Kashmir.

The underlying constants of Afghan crisis

Inam Ul Haque

Afghanistan remains one of the most widely covered crises of modern times. True to 21st-century fad, there is a mushrooming army of so-called 'Afghan experts'. These experts — to quote former Afghan cabinet minister Mohammed Ehsan Zai — "read 'The Kite Runner' on [the] plane and believe they are [an] expert on Afghanistan." There are desk officers with no ground experience who cobble together books from hearsay and claim greatness. These tenure-based bureaucrats tend to make faulty assumptions. There are military veterans with limited/sectoral exposure, who end up creating personality cults. Then there are freelance writers who tend to become outright racist and bigoted in their description of Afghans and Afghanistan.

It is strongly felt that in the absence of a multidisciplinary approach, cutting across political science/economy, international relations, sociology, and anthropology... for example; such analyses risk becoming personal experiences with limited universal applicability. Sociology strongly rebuffs sweeping generalisations about people and countries. Unless backed by rigorous analysis, academic adroitness, and fieldwork; Afghans and Afghanistan would remain an enigma.

The following Op-Eds continue my earlier work on Afghanistan and aim at distilling some 'constants' gleaned from some three centuries of Afghan history. These have helped shape

attitudes and policy formulation in Afghanistan and are by no means exhaustive.

First, the nature of the Afghan monarchy. Unlike the contemporary monarchies, the Durrani monarchy created by Ahmed Shah Baba around 1747 was a 'tribal confederation' with the king deriving power from the tribes, and not the other way round. This shaped subsequent Afghan approaches towards authority and governance.

Second, and following from the above; modern state formation in Afghanistan has, therefore, remained a failed exercise, whether under the erstwhile farangi, later Shoravi (Russian) or modern Amreeki tutelage. Afghan political culture abhors a strong centre, especially if it is imposed.

Third, Afghans (the term by extension covers Pashtun tribes on both sides of the Durand Line) are almost entirely Muslim, converted en-bloc around the times of the pious caliphs. They did so, as they find no major deviations in Pukhtunwali/Pashtunwali — the operative code covering everyday life — and the teachings of Islam. Both reinforce each other in major areas. All Pathan tribes are Sunni except the Bangash tribe west of Kohat and Turi tribes in Parachinar, Pakistan. The latter are actually Turkic.

Interestingly, the Taliban worldview of Islam is essentially the rural Pashtun worldview... although interaction with the wider world, as refugees, has introduced reform and changes in this outlook.

Fourth, paradoxically if ever

there is a conflict between code (riwaj) and Islam, Pukhtunwali would prevail. Literature aplenty to substantiate that major decrees of the Peoples' Democratic Party of Afghanistan (PDPA) — during the 1979 Saur Revolution — were reinforcing Islamic teachings; yet the society revolted. The white-bearded elderly cadre (spin-geeree masharan) scoffed at the clean-shaven, Moscow-educated young communists, who asked them to change the social status quo. They fumed at these young zealots telling them how to live.

Efforts to speed up societal

change in riwaj-bound Afghan society would eventually fail, even if the change is good overall. The 'nation-building' plans of the US — launched with much fanfare later, lie in the dust. The world still doesn't seem to have learned any lesson. Outsize emphasis on women/minority rights, freedoms, and constitution, etc would complicate the ongoing intra-Afghan dialogue. Fifth, it is interesting to see self-appointed experts criticising Afghans for being undemocratic. They need to know that Afghanistan had the representative Loya Jirga (Lower House) and Masharano Jirga

(Upper House) since much earlier. Afghans are extremely egalitarian. It is only in the developed democracies that federating units enjoy greater autonomy like in the present political dispensation of Afghanistan. Therefore, the imposition of a strong centre in an intensely democratic Afghanistan has and would never succeed.

Sixth, despite inter and intra-tribe differences and conflicts, all Afghans (including the non-Pashtuns) subscribe to a unique sense of nationhood. This is the binding glue, preventing any touted division of Afghanistan along ethnic lines.

Seventh, like all tribal societies, Afghanistan has an inherent conflict resolution mechanism in the form of the jirga. This mechanism works effectively in the absence of foreign interlocutors, with no Afghan faction looking over the shoulder. Repeated interference has battered this system, hence the prolonged conflict and instability.

Eight, under the tenets of Pukhtunwali, khegara/shegara (doing favour/good to others) occupies a central place. But the favour has to be returned in order to re-establish the social equilibrium that is disturbed when an Afghan receives a favour. Having done so, the Afghan feels being on an equal footing, unencumbered by complexes. The Afghan does not feel to be perpetually indebted. Pakistan's hope of Afghanistan remaining grateful to us in eternity is, therefore, a misplaced over-expectation, based on lack of sociological understanding.

Ninth, following on from the

above postulation, it is instructive to sometimes listen to the Afghans about our continued harping on hosting Afghan refugees and Pakistan's help in the Jihad since the Soviet times. They reckon, Afghans fought Pakistan's battle, as, without Afghanistan, the Soviet Bear would be sunbathing on the beaches of Karachi. And for refugees — they cite — it was Pakistan's religious obligation to provide refuge in line with our lofty claims of Muslim solidarity.

Lastly, massive migration and continued life under different social underpinnings have changed Afghan society marginally. The newer power elite have emerged, as during my fieldwork in a refugee camp in the 1980s; 'ration malik' was the emerging power elite, responsible for the camp's ration distribution. Afghans have otherwise tried to jealously guard their traditions. Dead bodies are still sent back as far as possible and there are negligible inter-marriages with locals.

The continued conflict has exacted a deadly cost in human and material terms from Afghanistan, yet to be accounted for. The hapless, ragtag but determined Afghans have forced two superpowers in our lifetime to bite the dust. Faith and commitment were central to their success, besides other reasons. The Afghans deserve empathy in the world, not disdain or racial-profiling.

Moulvi Abdul Ghani Baradar standing next to Mike Pompeo is an epoch in the making. Afghan Baqi, Kuhsar Baqi, Alhamdo-Lillah, Alhamdo-Lillah [Afghans and their mountains would keep standing, praise to Allah].

पढथयौ हाती बसीकन सँगै वेद, बाइबल, नमाज
पसेकेही नरपशुहरु ध्वस्त पारे समाज ।

जन्यौ ज्यौंदै त्यो जस्ले बिर्सियो देशको माटो
बाँच्यो त्यो मरर पनि जस्ले सकिक्यो देशको माटो ।

कायर भएर पटक पटक मर्नुभन्दा
बहादुर भएर एकै पटक मर्न सकौ ।

- अभियानवाणी

अभियान साप्ताहिक

सम्पादकीय

परमादेशको पराकम्पन न्यायालयभित्र

नेपाली काग्रेस, माओवादी केन्द्र, तत्कालीन नेकपा एमालेको असन्तुष्ट पक्षका नेता माधव नेपाल पक्ष, जनता समाजवादी पार्टी र राष्ट्रिय जनमोर्चाको पाँच दलिय गठबन्धनको माग बमोजिम गत असार २८ गते सर्वोच्च अदालतको सम्बैधानिक इजालसले नेपाली काग्रेसका सभापति शेरवहादुर देउवालाई २८ घण्टा भीत्रमा प्रधानमन्त्रीमा नियुक्त गर्न परमादेश दिएको थियो । त्यही परमादेश अनुसार शेरवहादुर देउवा असार २९ गते राष्ट्रियविवाद प्रधानमन्त्रीमा नियुक्त भएका थिए । प्रधानमन्त्री देउवाले आफ्नो नेतृत्वमा रहेको मन्त्रिपरिषदलाई ८९ औं दिनमा पूर्णता दिए । मन्त्रिपरिषदले पूर्णता पाँचदा प्रधानन्यायाधिका जेठान गैर सासद गजेन्द्र हमाललाई उद्योग वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रीमा नियुक्त गरीयो ।

त्यही विवादित रह्यो र मन्त्रीमा नियुक्त भएको ४८ घण्टा नवित्रै हमाललाई उद्योग वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रीमा नियुक्त गरेका गजेन्द्र वहादुर हमाल प्रधानन्यायाधिका चोलेन्द्र शमशेर राणाका जेठान भएको भन्दै त्यस्को व्यापक विरोध भएपछि मन्त्री भएको ४८ घण्टाभन्नै हमाल राजीनामा दिन बाध्य भएका थिए ।

हमालले मन्त्रीवाट राजीनामा दिएपछि त्यो विवाद अहिले सम्म कायम रहेको छ । परमादेशको पक्षमा बहस पैरवी गरेका वरिष्ठ कानुन व्यवसायिहरु भने अहिले प्रधानन्यायाधिका राणाको विरुद्धमा उत्तिएका छन् । प्रधानन्यायाधिका राणाले कार्यपालिका सग भाग मागेको भन्दै अहिले त्यस्को व्यापक विरोध मात्र भएको छैन, सर्वोच्च अदालतमा कायम रहेका २० न्यायाधिशहरूमध्येका प्रधानन्यायाधिका राणा वाहेका १९ न्यायाधिशहरूले राणाले तोकेको इजालास वहिकार गरी राणालाई राजीनामा दिन दबाव दिईरहेका छन् । कानुनविद्वाहरुको संगठन नेपाल बार र सर्वोच्च बारले समेत प्रधानन्यायाधिका राणाले राजीनामा दिन वर्षद्वं भन्दै वेच्च वहिकार मात्र गरीरहेका छैन विरोधका कार्यक्रमहरु समेत गरीरहेका छन् । राज्यका प्रमुख तिन अंग व्यवस्थापिका, कार्यपालिका र न्यायापालिका हन् । यी तिन अंगको काम कर्तव्य र अधिकार संविधानले तै तोकिदिएको भएपनि पछिलो समयमा व्यवस्थापिका संघीय संसद र न्यायल विवादको घेरामा तातिएका छन् । न्यायलयको नेतृत्व प्रधानन्यायाधिकारले गर्न सम्बैधानिक व्यवस्था भएकाले प्रधानन्यायाधिका व्यक्तिमत्र नभएर संस्था भै भएकाले त्यस संस्थानमा रहेको न्यायाधिशहरूको भवनमा बुझ्न तसकै भनेको प्रधानन्यायाधिका राणाको असफलता र अकम्पण्यता नै हो ।

न्यायापालिमा विवाद ल्याउने व्यक्ति प्रधानन्यायाधिका र पाँच दलिय गठबन्धन नै हुन् । न्यायालयले निर्णय नसुनाउँ भाओवादी केन्द्रका अध्यक्ष पुष्टकमल दाहालले सर्वोच्च अदालतले आफ्हारुले भनेजस्तो निर्णय नदिएको खण्डमा न्यायालय प्रमुख र न्यायालयका विरुद्ध आन्दोलन गर्ने अभिव्यक्ति पटक/पटक दिई आएका थिए । सर्वोच्चको सम्बैधानिक इजालसले असार २८ मा निर्णय नसुनाउँ अध्यक्ष दाहालले भनेजस्तै निर्णय सुनाईदियो त्यही निर्णयका कारण विघटन भएको प्रतिनिधिसभा पुनःस्थापना भयो भने शेरवहादुर देउवा परमादेशवाट प्रधानमन्त्री बने । अहिले विवादको जड भनेको त्यही हो । सम्बैधानिक इजालसले त्यस्केता परमादेश दिएर देउवालाई प्रधानमन्त्रीमा नियुक्त गर भन्दा ससद पुनःस्थापना गरीदिए पनि सबै समस्याको समाधान संसदवाटै खोज्नु भन्ने आदेश दिएको भए अहिलेको समस्या तै आउने र देउवालाई परमादेशवाट प्रधानमन्त्री भएको भन्ने आरोप पनि लाग्ने थिए । सर्वोच्च अदालतको नेतृत्वकर्ता प्रधानन्यायाधिका त्यही परमादेशमा चुकेका छन् । परमादेश दिने इजालासमा बसेका न्यायाधिशहरू तै अहिले प्रधानन्यायाधिका राणाले राजीनामा दिन वर्षद्वं भनि इजालास वहिकार गरी रहेका हुनाले उनीहरूले अहिले परमादेश दिन गलत र हेठ भन्ने स्वीकार गरेको जस्तो देखिएको छ ।

अहिलेको समस्याको अर्को जड भनेको व्यवस्थापिका ससद र सभामुख आनीप्रसाद सापकोटा समेत हुन् । सभामुख सापकोटाले सभामुखहरूको मर्यादा राज्ञ सकेका भए अहिले उत्पन्न भएका समस्या तै आउने थिए । तत्कालीन नेकपा एमालेका माधव नेपालसहितका १४ जना सासदलाई नेकपा एमालेले कारवाही गरी पार्टीवाट निकाशन गरेको र सासद परिक्त गर्न ससद सचिवालयमा पनि पार्टीको सभामुख सापकोटाले १३ दिन सम्म कुैनी कारवाही तै नगरी निर्वाचन आयोगले माधव नेपालको नेतृत्वमा अर्को पार्टी दर्ता गरी सकेपछि मात्र अर्को पार्टीको ससदलाई पदमुक्त गर्न नपर्न निर्णय गर्नु तै गलत कार्य थियो । सभामुख सापकोटाले तै माओवादी केन्द्रले कारवाही गरी सासद पद रिक्त रहेको सूचना जारी गर्न पठाएको पत्रलाई आधार मादै २४ घण्टाभन्नै टोपबहादुर रायमाभी, लेखाराज भद्रसहितका ४ सासदको पद रिक्त रहेको सूचना जारी गरेका थिए । यसरी सभामुख जस्तो जिम्मेवार पमा बकेका व्यक्तिले दलगत स्वार्थका आधारमा कार्य गरेका हुनाले तै नेकपा एमालेले ससद अवरोध गर्दै आएको थियो । संसद अवरुद्ध भएपनि सभामुख सापकोटाले सरकारले ल्याएको बजेट प्रतिस्थापन विद्येयक लगायत अन्य कोही विद्येयकहरू परित गर्न सहयोग गरेका थिए । बजेट परित भयो भने अन्य कोही विद्येयकहरू समेत परित भएका हुनाले एमालेले गरेको संसद अवरुद्धले गर्दा व्यवस्थापिका ससद चलन सकेन भर्तुको कुैनी अर्थ रहेन ।

प्रधानन्यायाधिका राणाले केही दिन पहिला तै पाँच दलिय गठबन्धनका नेतृत्वमालाई दुकारेका छन् । परमादेश आउनु भन्दा अगाडी शेरवहादुर देउवा, माधव नेपाल, डा. वादुराम भद्रराई, उपेन्द्र यादवले आफ्नारा राज्ञ सहरहरूको भण्डाफोर गरिन्ने चेतावनी समेत दिएकाले परमादेश सेटि तै दिएको पुष्टी भएको छ । अहिले चैतार्की रुपमा आफ्नो विरोध हुँदा र आफ्नै सहकर्मीहरूले समेत राजीनामाको माग गदा उनी टसमस भएका छैन । पाँच दलिय गठबन्धनका माधव नेपालसे सहयोग गरेका थिए । बजेट परित भयो भने अन्य कोही विद्येयकहरू समेत परित भएका हुनाले एमालेले गरेको संसद अवरुद्धले गर्दा व्यवस्थापिका ससद चलन सकेन भर्तुको कुैनी अर्थ रहेन ।

प्रधानन्यायाधिका राणाले केही दिन पहिला तै पाँच दलिय गठबन्धनका नेतृत्वमालाई दुकारेका छन् । परमादेश आउनु भन्दा अगाडी शेरवहादुर देउवा, माधव नेपाल, डा. वादुराम भद्रराई, उपेन्द्र यादवले आफ्नारा राज्ञ सहरहरूको भण्डाफोर गरिन्ने चेतावनी समेत दिएकाले परमादेश सेटि तै दिएको पुष्टी भएको छ । अहिले चैतार्की रुपमा आफ्नो विरोध हुँदा र आफ्नै सहकर्मीहरूले समेत राजीनामाको माग गदा उनी टसमस भएका छैन । पाँच दलिय गठबन्धनका माधव नेपालसे सहयोग गरेका थिए । बजेट परित भयो भने अन्य कोही विद्येयकहरू समेत परित भएका हुनाले एमालेले गरेको संसद अवरुद्धले गर्दा व्यवस्थापिका ससद चलन सकेन भर्तुको कुैनी अर्थ रहेन ।

न्यायालयमा पञ्चो परमादेशको पराकम्पन

• देवेन्द्र चुडाल

devendrachudal@gmail.com

विरुद्धका न्यायाधिशहरूको र नेपाल बार सर्वोच्च बारको आन्दोलनलाई निस्जेत पार्न उद्देश्यले त्यस्तो भनिएको हो कि भन्ने प्रश्न समेत उठेको छ । नेपाल बारमा रहेका केही कानुन व्यवसायीहरू अहिले प्रधानन्यायाधिका राणाका पक्षमा देखिएका छन् तर वरिष्ठ कानुनविद्ध कुण्ठप्रसाद भण्डारी, दमन दुंगाना सहितका अन्य धेरैले राजीनामा मागी सकेका र न्यायाधिशहरू समेत राजीनामा कै पक्षमा रहेकाले सम्मानजनक वर्हिगमन भनेको राजीनामा नै हो भन्ने पक्षमा रहेका छन् । आन्दोलन रत न्यायाधिशहरू र नेपाल बार र सर्वोच्च बारले प्रस्तावलाई कमजोर बनाउने रणनितिक उद्देश्यका साथ ल्याएको त होइन ? भन्ने मै शकाका दृष्टीले हेरेका छन् । प्रधानन्यायाधिका राणाले गत सोमवार ८ गते नेपाल बारका पदाधिकारी सहित बोलाएको बैठक न्यायाधिशहरूले वहिकार गर्दै मंगलवार राणालाई भेटो राजीनामा दिन माग गरेका थिए । त्यसपछि १४ गते मात्र प्रधानन्यायाधिका राणा र न्यायाधिशहरूको तात्त्विक अधिकारी अपनाएको तिथी । यदि राणाले साच्चिकै सम्मानजनक वर्हिगमन खोजेका थिए भने किन एक हप्तासम्म उनी र न्यायाधिशहरू वीच सम्बाद सम्म हुन सकेन ?

प्रधानन्यायाधिका राणाले फैसला गरेका मुद्दाको फाइदा उनका परिवारले उताएको सार्वजनिक भएको छ । प्राइम कर्मसियल बैकको प्रमुख कार्यकारी अधिकृत (सियो) नारायण दास मानन्धरले नेपाल राष्ट्र बैकको निर्देशनलाई अस्वीकार गर्दै सियो पद खुरिकने अवस्था आएपछि त्यसको विरुद्ध सर्वोच्च अदालतमा अन्तरीम आदेश माग गर्दै रिट दायर गरेका थिए । से रिटलाई राणाले आफ्नै इजालासमा राखेका अन्तरीम आदेश जारी गरी मानन्धरको जारीराख दायर गरेका थिए । त्यही गुण तिनि सियो मानन्धरले राणाका भाई प्रभु शमशेर राणा ठ

कांग्रेस महाधिवेशन, गुटबन्दी र पदलिप्सा

ब्राह्मनसिंह केसी

नेपाली कांग्रेसको चौर्थी महाधिवेशन हुने तिथि हालै साताँपटक हेरफेर भयो । स्वाभिमानी पार्टीका लागि लज्जास्पद हुने, तर बेइमान नेतृत्वको निर्णज्ञ आचरण, महाधिवेशनको मिति दुंगो नहुनुमा भक्लिंडै छ । प्रतिपक्षी एमालेका अध्यक्ष खड्गप्रसाद ओलीले भाषणमै आँल्याइसके, 'कांग्रेस आफ् नो महाधिवेशन पनि गर्न नसक्ने हालतमा पुगिसक्यो...' यस्तो सुन्नुपर्दा कांग्रेसका नेताहरू लजित हुनुपर्ने हो । महाधिवेशनले लिने नीतिगत बाटो, कार्यक्रम र रणनीतिलाई गति दिन नेतृत्वको आवश्यकता पर्छ । तर, कांग्रेस, नयाँ नीतिगत मार्गदर्शन, जनताका लागि उत्साहजनक सन्देश र नयाँ नेतृत्व जन्माउने प्रसव वेदनामा छैन । सिकारामा बन्यजन्तुमाफ बेथितिको लुण्ठाउँडीजस्तै लाग्ने, नेताहरूलाई पार्टी हत्याउने र आफू सर्वसर्वा हुने दाउपेच र स्वार्थी छठपटीमा मात्र कांग्रेस केन्द्रित देखिन्छ ।

नारा होइन निष्ठा, विकल्प होइन संकल्प, आश्वासन होइन कटिबद्धता, बासी विचार होइन नवीन मार्गदर्शन, छिपिछिपे ज्ञान र टालुले समाधान होइन, निःस्वार्थ मार्गिचित्रसाथ अहिलेको रुण अवस्थाबाट कांग्रेसलाई सशक्तकाको काँचुली फेराउन जीवन्त र दूरदर्शी नेतृत्वको खोजी भइरहेको छ । तर, आजको कांग्रेस यसका नेताहरूलाई नीति, नीतिका र वैचारिक स्पले मरणासन्न रिथिमा पुगेको छ । कांग्रेसको यो कन्तविजोग अवस्थाका लागि सभापति शेरबहादुर देउवाको नायकत्व जिम्मेवार छ ।

युगान्तकारी परिवर्तनको नेतृत्व गर्दै आएको लोकतान्त्रिक पार्टी, ऐतिहासिक राष्ट्रिय शक्तिको मियो, जनविश्वास र भरोसाकेन्द्र मानिएको कांग्रेस यसको नेताहरूको नीतिकहीन, अनुशासनहीन र छाडा व्यवहारका कारण प्रतिरक्षात्मक अवस्थामा पुगेको छ । खासगरी, ०६३ यता कांग्रेसको आचरण, पहिचान र भूमिका युगसापेक्ष चिन्तन, रणनीति र नेतृत्वभन्दा पनि कम्युनिस्टको सहायक वा उसको बैसाखीको निगाह वा सहारामा टिकेजस्तो देखिन्छ । कांग्रेस र कम्युनिस्टबीच कुनै अन्तर छैन, उस्तै हुन् भन्ने खालको भ्रम जनतामा व्याप्त छ । पार्टीका केन्द्रीय विभागहरू, भ्रातृसंस्थाहरू, जिल्ला र स्थानीय स्तरमा विधिविहीन नियुक्ति, सक्रिय सदस्यताको मनपरी वितरण भइरहेको छ । अर्कातिर, सत्ता नेतृत्वको भूमिकामा पार्टी अकर्मण्य देखिएको छ ।

पार्टी बुद्धिविवेक, सिद्धान्त, नीतिका, साख र जनविश्वासले चल्ने हो । फगत अनुहारले होइन, पुस्तान्तरको समावेशिताले नै पार्टीले पूर्णता प्राप्त गर्न सक्छ । कांग्रेसको समस्या नेतृत्वमा उमेरको हिसाब होइन, वैचारिक जागरूकता र न्यायोचित व्यवहार-कुशलताको हो । पार्टीभित्रको प्रतिपक्ष : आजको कांग्रेसको सबभन्दा ढूलो समस्या विचारविहीन स्वार्थका गुटबन्दी र भुन्डावादी हर्कत हो । वरिष्ठ नेता रामचन्द्र पौडेल सभापति बन्न जन्माइरहनुभएको छ । तर, सभापति देउवाविरुद्धको समूहलाई समेट्न सक्ने सामर्थ्य उहाँमा देखिन्न । आफैने पक्षलाई पनि समेट्न नसक्ने नेताले सिंगो पार्टीलाई कसरी समेट्ने नेतृत्व दिनुहुन्छ ? देउवा सानो भागबन्दामा हातखुटा छोडिदिने प्रवृत्ति

देखाउनुहुन्छ । परालका खुट्टा टेकेर वा भागबन्दाको नाममा देउवाले निगाहपूर्वक दिएको सानो अंश खाएको संकीर्ण मनोवृत्तिले विशाल पार्टीको नेतृत्व चल्न्न । यो कुरा उहाँले बुझ नसकेको होइन, बुझ पचाएको हो भन्ने लाग्छ ।

नेतृत्वको नीतिगत अस्पष्टता र दुर्बलता, चरम स्वार्थ, गुटगत कार्यशीली र अलोकतान्त्रिक आचरण नै शूखलाबद्ध कमजोरी र दोष हुन् । महाधिवेशनको चटारोमा पार्टीभित्र सभापति, उपसभापति, महामन्त्रीजस्ता महत्वपूर्ण पदाधिकारी बन्ने आकांक्षीहरू बर्ख-च्याउ उप्रेजत्ति छन् । तर, पार्टीलाई परिवर्तनउन्मुख, सुसंगठित र जागरूक बनाएर आफैनो कार्यकालमा कहाँ पुऱ्याउने भन्ने एजेन्डा, योजना, संकल्प र लक्ष्यको व्युप्रिच्छसित प्रस्तुत हुने कुरा कसैबाट देखिँदैन, सर्वत सन्नाटा छ ।

महामन्त्री डा. शशांक कोइराला, डा. शेखर कोइराला, विमलेन्द्र निधि, प्रकाशमान सिंह आदिको वंशजवादी प्रयास बेरै छ । कृष्ण सिटौलाको रहस्यमयी सानो गुप्त पनि चलखेलमा छ । महान् नेताका सुपुत्र हुन सकिन्छ । तर, नेतृत्वको खुबी र सामर्थ्य आफैले विकसित गर्नुपर्छ । नेतृत्व दिने क्षमता, मार्गदर्शक विचार, संगठनकला, कार्यकर्तासँग हेलमेल, व्यावहारिक राजनीतिका रणनीतिक कौशल हुनु अनिवार्य हुन्छ । पार्टी सभापतिका प्रत्याशी हुने नेताको अनुहार नै आठभन्दा बढी भइसके । तर, यी आठ महानुभावले पार्टीको वर्तमान र भविष्यतारे आठ लाइनको विचार बाँडेर आफैनो पदीय आकांक्षा घोषणा गरेको पाइएन ।

च्यालेन्जर पक्षले सभापति देउवाविरुद्ध प्यानल बनाएर संगठित उम्मेदवारी दिने हो भन्ने देउवा सभापति निर्वाचित हुने सम्भावना

लगभग समाप्त भएको देखिन्छ । तर, यी आठजना च्यालेन्जरले आफै नो हठ नछोडी देउवाका पार्टी विधानविपरीत हर्कतको रूचे विरोध गरिटोपल्ने, तर प्यानल नबनाई आफै पार्टी भएर उम्मेदवार हुने हो भन्ने यी सबै पराजित हुँदै देउवाको चुनावी सहजकर्ता र सहयोगी मात्र ठहर्छन, जो जनबोलीमा 'डाङुमा डुल्पुर्पै' दुरवस्था हो । आफैनो पुर्खोर्ली जिल्ला डेलेल्धुरामै आफूले नेतृत्व गरेको पार्टीका लागि जनाधार र कांग्रेस संगठन आफैनो अनुकूल बर्ख-च्याउ उप्रेजत्ति छन् । तर,

पार्टीलाई परिवर्तनउन्मुख, सुसंगठित र जागरूक बनाएर आफैनो कार्यकालमा कहाँ पुऱ्याउने भन्ने एजेन्डा, योजना, संकल्प र लक्ष्यको व्युप्रिच्छसित प्रस्तुत हुने कुरा कसैबाट देखिँदैन, सर्वत सन्नाटा छ ।

लगभग समाप्त भएको देखिन्छ ।

दिन नचाहेर आ-आफै लड्नेहरूले त्यो अवस्था निस्त्याउने हो भन्ने बरू कमण्डलु बोकेर काशीतिर लाग्नु कल्पणादायी हुनेछ ।

कोसा नारा र निरपेक्ष जपनाले लोकतान्त्रिकावादी बर्निंदैन, लोकतान्त्र जनताको च्यामित र चाहानामा चल्पुर्पै । सिद्धान्तहीन संकीर्ण गुटबाट उठेको नेतृत्वबाट पार्टी, समर्थक, समाज र राष्ट्रले भरोसा गर्न सक्दैन । सिद्धान्त र नीतिका विचारीको पार्टी विचारहीन र स्वार्थीहरूको भुन्ड मात्र हुन्छ । गुटबन्दी र विगतमा ६० र ४० को भागबन्दाले कांग्रेसलाई थप स्खलित र बदनाम गरायो । तैपनि, भागबन्दे

● ● ●

गृहजिल्लामै जनाधार र पार्टी संगठन

आफूअनुकूल नभएपछि क्रियाशील सदस्यता वितरणमै चरम धाँधली गर्नुपर्ने अवस्थामा पुगेका सभापति देउवाका लागि उनका च्यालेजरहरू भने

अनुकूल बनिन्दै छन् ।

● ● ●

मनोवृत्तिमा सुधार देखिएन । सभापति देउवाले पद ओगटिरहन मुख बुजो लगाउने रणनीति यही हो ।

नेतृत्वले गुटबाजी र भागबन्दाको अन्त्य र विरासतभन्दा माथि उठेर वैचारिक प्रतिबद्धतायुक्त नेतृत्वको खोजी कांग्रेसको आवश्यकता हो । यसका लागि दृढ विचार, संयोजन क्षमतायुक्त नेतृत्वको छनोट कुन गुटको भन्ना नेतृत्वमयी संकल्पसाथ हुनुपर्छ । नत्र कार्यक्षेत्रमा मरिमेटर काम गर्ने पराक्रमी कार्यकर्ता सर्वै उपेक्षा र अन्यायमा पिल्सरहने, परिक्रमा गर्ने चाकरीकर्ताले हालिमुहाली गर्ने विकृतिको कहिल्यै अन्त्य हुँदैन । काम गर्नेभन्दा कुरा गर्ने ठीक, कुरा गर्नेभन्दा कुरा लगाउने (मन्त्रावृत्ति) भन् ठीक ठान्ने विकृति नै आज कांग्रेस संकटको मूल जड हो ।

मनोवृत्तिमा सुधार देखिएन । सभापति

देउवाले रणनीति यही हो ।

नेतृत्वले गुटबाजी र भागबन्दाको अन्त्य र विरासतभन्दा माथि उठेर वैचारिक प्रतिबद्धतायुक्त नेतृत्वको खोजी कांग्रेसको आवश्यकता हो । यसका लागि दृढ विचार, संयोजन क्षमतायुक्त नेतृत्वको छनोट कुन गुटको भन्ना नेतृत्वमयी संकल्पसाथ हुनुपर्छ । नत्र कार्यक्षेत्रमा मरिमेटर काम गर्ने पराक्रमी कार्यकर्ता सर्वै उपेक्षा र अन्यायमा पिल्सरहने, परिक्रमा गर्ने चाकरीकर्ताले हालिमुहाली गर्ने विकृतिको कहिल्यै अन्त्य हुँदैन । काम गर्नेभन्दा कुरा गर्ने ठीक, कुरा गर्नेभन्दा कुरा लगाउने (मन्त्रावृत्ति) भन् ठीक ठान्ने विकृति नै आज कांग्रेस संकटको मूल जड हो ।

(नयाँ पत्रिका)

Every game. Everything about the game.

Sabaikhel

www.sabaikhel.com | /sabaikhel | @sabaikhel | info@sabaikhel.com | For Advertisement: sabaikhel@gmail.com

'रोग लाग्नै नदिनु, प्रयत्न तपाईंको केही भए, उपचारमा साथ दिने वाचा हाम्रो'

नेपाल लाइफ घातक रोग
उपचार खर्च योजना

रु. ५० लाख सम्म घातक रोगहरूको उपचार खर्च*

फोक्सो रोग	पार्किन्सन्स रोग	क्यान्सर	पैंग अन्धोपन	कोमा	महाधमी शल्योक्तिया	पर्लिंग दूरध्यात
चेष्ट सिएबिन	पूल्मरी धम्मो र उच्च रक्तचाप	बोन म्यारो प्रत्यारोपण	अल्जाइमर	माइक्रोस्कोपिक	मर्टिपल स्लेरोसिस	तेश्रो ड

माग्नेको आमविश्वास

मिमबहादुर परियार

मानेले कसरी मागल ? धेरैलाई लगला- मानिसहरु उही पुराना तरिका पीडा देखाउने, समस्या देखाउने, निरीह मलिन पीडित अनुहार देखाएर माग्छन् । तर, हिजोआज केही मानेमा नयाँ शैली देखिएको छ । शान, आत्मविश्वाससहित मानेले नयाँ तरिकाले मान थालेका छन् । एकपटक पत्तिकार चिया पसलमा चिया पिँँदै थियो । नजिके गेरु वस्त्र लगाएको, हातमा बाल्टी बोकेको, हिन्दी बोल्दै दुल्लो भारतीय माने पत्तिकारको अगाडि आए । उनले सुरुमै 'बाबा तेरा भला करेगा । क्यों किउँ बेचन है । अब मत घबराना बाबा आगया ।' (अर्थात् बाबाले तेरो भलो गर्छ, अब चिन्ता नगर बाबा आइसक्यो ।) उनले भनेको वाक्य सुन्दा म छक्क पर्न । वास्तवमा उनले बोलेका ती वाक्य हिन्दी धार्मिक धारावाहिक टेलिचलचित्रमा भगवानले मान्छेलाई भन्ने वाक्यजस्तै थिए । भलै उनी दुनियाँका नजरमा माने हुन, पत्तिकारसँग मार्दै थिए । तर उनको आत्मविश्वास, उनको शैलीले उनी भगवानभैं देखिन्थे । घरी के माग्छ ? भन्थे, छिनमै 'बाबाको खुसी गर' भन्थे । मैले घर सोधै, उनले हरिद्वार भने । मैले पाँच रूपैयाँको नोट हातमा थमाइदैँ । माने बाबा हात ठड्याउँदै ठिक छ भन्दै आफ्नो गन्तव्यतिर लागे । उनको आत्मविश्वास कुनै निखारिएको कलाकारको भन्दा कम थिएन । उनमा कहींकरै म माने हुँ, मलाई जीविकोपार्जनमा समस्या छ, भन्ने प्रकारको पीडा तनाव देखिँदैनथ्यो । उनको तरिका र आत्मविश्वास हिन्दी धार्मिक सिरियलका भगवानको जस्तो देखिन्थ्यो । हिन्दू समाजमा भिक्षा मानुलाई योगी, सन्न्यासीको कर्म मानिन्छ ।

काठमाडौंका व्यस्त सडकमा लाखीं मूल्यको गाडीमा सरर चढ्ने सुकिलामुकिला अर्बपतिदेखि २-४ रूपैयाँका लागि सडक किनारमा लम्पसार बसेर, सुतेर ढुकेर माने धेरै भेटिन्छन् । माने तरिका पनि पनि भिन्न भिन्न छन्- कोही दुःख-पीडा देखाएर, आफ्नो रोगी शरीर देखाएर माग्छन्, कोही केही कला देखाएर माग्छन्, कोही केही सामान भिडाएर माग्छन्, कोही अरुका दुःख देखाएर आफू समाजसेवी भएर माग्छन् त कोही धर्मको बर्को देखाएर आत्मविश्वासपूर्वक माग्छन् । मानेमा आत्मविश्वास हुनु अलि अस्वाभाविक लाग्छ ।

विशेषगरी युरोपेलीले माने कला देखाउँछन्, बाध्यता पोख्न । लेकार्डमा आफ्ना समस्या लेख्न, अनि माग्छन् । केही मानेहरु माग गरेर सडक पेटीमा सुतिरहेका हुन्छन् । तर कोही माने अलि भिन्न हुने रहेछन् । ढूलै आत्मविश्वाससहित प्रस्तुत हुनेहेह्न ।

पत्तिकारले देखेका भोगेका केही मानेका घटना यस लेखमा समेटिएको छ । अग्ला गोरा, थाई पर्यटक माने, एक दिन पत्तिकारको अड्डा अगाडि आए । भिक्षु वस्त्रमा थिए, उनको माने शैली अरुको भन्दा फरक थियो । उनका ग्राहक भनौं या साहुको हात एकासि तान्छन्, औँखा चिम्लेर माला जस्तो हातमा लगाइदिन्छन्, एकछिन मन्त्र पढ्दै गर्छन् । अनि, पैसा दिन हातले इसारा गर्छन् । त्यस्तै, अर्का एक विहारितिरका भिक्षु इन्द्र्योकमा प्रायः देखिन्छन्, हातमा बटुको जस्तो राखेका हुन्छन् । न कसैलाई दे भन्छन्, न त कुनै शब्द बोल्छन् । खालि जप गरिरहेका हुन्छन् । उनलाई बुझ्नेहरु भने उनको बटुकोमा पैसा चामल हालिदिन्छन् ।

उठा वृद्ध माने छन्, उनको घर

भारतको मोतीहारी हो । उनको र मेरो बसाइ नजिक नजिक छ । उनलाई म दिनहुँ देख्छु । उनी कहौं बस्तुन् के गर्छन्, को को बस्तुन्, मलाई थाहा छ । उनको परिवारका तीन सदस्य माने पेसामा छन्- उनी, श्रीमती र कान्ठी छोरी । अरु सदस्य भने कवाडी संकलन गर्ने काम गर्न । ती मानेको अधार खेत्र न्युरोड आसपास हो । शुक्रबार भने घण्टाघर अवस्थित जामे मस्तिदमा भेटिन्छन् । शुक्रबार बाहेक प्रायःजसो उनी न्युरोडितर करै न करै उभिने गर्न । सधै एउटै लुगा लगाउँछन् । सधै उही माने काम गर्न । सधै बेलुकीपथ उनी जाने एउटा भट्टी छ । २-४ गिलास मदिरा पिँँछन्, सितनमा कुखुराको खुद्दा टाउको खान्छन् । हातमा खुकुरी चुरोट छुट्टैन ।

उनको जीवन बाहिरबाट हेर्द बिन्दास छ । उनको बिहान बेलुकाको दुई छाक कहिल्यै दुट्टैन । एक दिन ती माने मेडिकल पसलमा पसे, म पनि त्यहीं थिए । उनले खलीबाट एउटा औषधिको खोल फिके, पसलेलाई दिए, त्यो खोल यैन उत्तेजना बढाउने भियाग्रा रहेछ ।

● ● ●
मान्ने तरिका पनि पनि भिन्न भिन्न छन्- कोही दुःख-पीडा देखाएर, आफ्नो रोगी शरीर देखाएर माग्छन्, कोही केही कला देखाएर माग्छन्, कोही केही सामान भिडाएर माग्छन्, कोही अरुका दुःख देखाएर आफू समाजसेवी भएर माग्छन् त कोही धर्मको बर्को देखाएर समाजसेवी भएर माग्छन् त कोही धर्मको बर्को देखाएर आत्मविश्वासपूर्वक माग्छन् ।

● ● ●

पसलेले उनलाई भियाग्रा दिएर त्यसको पैसा लिए । म एकछिन अचम्मा पर्न, यो उमेरमा कसका लागि उनले भियाग्रा किने ? उनी औषधि लिएर आफ्नो गन्तव्यतिर हिँडे, संयोगले मेरो पनि बाटो त्यहीं थियो, म उनको पछि पछि भए । हाम्रो डेरा एकैतिर भए पनि उनी त्यता लागेनन् । उनी ठमेल जाने गलीतिर लागे ।

मैले देखेका यी मानेहरूमा एउटा समानता छ, त्यो हो आत्मविश्वास । उनीहरु भलै माने थिए, दुनियाँका अगाडि हात फेलाउँथे, तर आफ्नो पेसाप्रति आत्मविश्वासी थिए । र त विनासकोच आफ्नै लयमा शानका साथ मागिरहेका हुन्थे । कसैले दिए पनि नदिए पनि आफ्नो लयमा बसिरहेका हुन्थे । धनी-गरिब, बालक, वृद्धा सबैसँग मागिरहेका हुन्थे । मागिसकपछि उक्त रकमले आफ्नो जिन्दगी जिउँथे । खस नेपालीमा उखान छ, भागे राजकाज पाइन्छ, चोरे ढाँटे लात पाइन्छ । वास्तवमा मानु अपराध पाप होइन । मान्ने आफ्लै नसक्ने भएपछि मान सुरु गर्छ । मान्छेले किन माग्छ- जवाफ धेरै आउलान् । सामान्यतः शरीरले नसक्ने, परिस्थिति बिग्रेर, आफन्त वा राज्यले नहोरेर नै मानिसले मान्ने पुग्छ ।

संसारमा यस्ता माने पनि छन्, जो मागेर पक्की घरमा बसेका छन्, गाडी चढेका छन् । कोही यस्ता पनि छन्, जो हिजो करेडपति थिए । जीवन एकदम विलासी थियो । तर, आजको अवस्था फरक छ, मागेर जीवनयापन गर्नुपरेको छ । यस्ता धेरै उदाहरण छन् । यी पात्र हाम्रै वरिपरि हिँडिरहेका छन् । एउटा तितो सत्य के हो भने मानु बाध्यता र समयको खेल पनि हो ।

वास्तवमा संसारमा सबै मानिस कुनै न कुनै बेला एकले अर्कासँग मागिरहेको हुन्छ । के गरिब के धनी, के लोभी के पापी, के शिक्षित के अशिक्षित, के ढूलै के साना- सबैले केही न केही, कसैसँग अवश्य मागिरहेका हुन्छन् ।

भलै मानेको उद्देश्य तरिका फरक होलान, तर मागिरहेका हुन्छन् । केही समय अगाडि विश्वके शक्तिशाली प्रधानमन्त्रीमध्ये एक भारतका प्रधानमन्त्री नरेन्द्र मोदीले काठमाडौंमा अवस्थित पशुपतिनाथ मन्दिरमा भव्य पूजाआजा गरे, एकछिन तपस्या गरे, भेटी चढाए । उनले भनेका थिए, पशुपतिनाथले आजसम्म उनको मनोकामना पूरा गरिरहेका छन् । निश्चित स्पमा उनको त्यो पूजापाठ पछाडिको मुख्य कारण केही मानु थियो । त्यस्तै बर्सेनि लाखौं धर्मावलम्बी विभिन्न शक्तिपीठ धाइरहेका हुन्छन् । त्यहाँ जानुको मुख्य कारण पनि मानु नै हो । मन्दिरका भित्र पनि मानिस मागिरहेका हुन्छन् । मन्दिर बाहिरका मानेलाई त साराले देखिरहेका हुन्छन् । तर भित्रका मानेको माग र माने तरिका अलि फरक छ । अभ ढूलै हुन्छ भन्दा फरक नपर्ला ।

मानु वा दिनु मानीय स्वभाव पनि हो । यो संसारमा नमान्ने, नदिने वा नलिने मान्ने छैनन् । कसैलाई दिनु कसैसँग लिनु आमा मानिसका लागि

खेलकुद नेपाल लगातार तेस्तोपटक गोलविहीन हुँदै बाहिरियो

नेपाली राष्ट्रिय यू-२३ युवा टोली लगातार तेस्तोपटक एफक्सी यू-२३ एसिया कप छनोट फुटबल प्रतियोगितामा गोलविहीन हुँदै बाहिरियो को छ । ताजिकिस्तानमा सञ्चालन भइरहेको एफक्सी यू-२३ एसिया कपको छनोटअन्तर्गत आइतबार नेपाल लेबनानसँग ४-० ले पराजित भयो । नेपालले यसअधिक दुई संस्करणमा पनि गोलविहीन हुँदै प्रतियोगिताबाट बाहिरियो को थियो । नेपालले अहिलेसम्म एफक्सी यू-२३ एसिया कप प्रतियोगिताको छनोट चरण पार गर्न सकेको छेन ।

अधिल्लो दुई संस्करणमा पनि नेपालले गोल गर्न सकेको थिएन । चालू छनोट प्रतियोगितामा नेपालले तीन खेलमा १४ गोल व्यहोरेको छ । पहिलो खेलमा नेपाल इरानसँग ४-०, दोस्रो खेलमा ताजिकिस्तानसँग ६-० तथा लेबनानसँग ४-० ले पराजित भएको हो । यसअधिक लगातार दोस्रो खेलमा पराजित भएसँगै नेपाल प्रतियोगिताबाट बाहिरिसकेको थियो । नेपालले लेबनानविरुद्ध प्रतिष्ठित रक्षा गर्न मात्र प्रतिस्पर्धा गरेको थियो ।

लगातार खाब विरुद्धन गरेका कारण नेपालले लेबनानविरुद्ध दोस्रो हाफमा तीन गोल खायो । नेपाल विरुद्ध लेबनानका फरानले दुई गोल गरेका थिए । पहिलो हाफमा लेबनानले नेपालको पोर्टमा १-० गोल गरेको थियो । खेलको २६औं मिनेटमा फरानले लेबनानलाई दुहिलो गोलको अग्रता दिलाए । खेलको ४७औं मिनेटमा फरानले व्यक्तिगत दोस्रो गोल गर्दा लेबनान २-० ले अघि बढ़ो ।

दोस्रो हाफमा नेपालले आठ मिनेटको अन्तरमा दुई गोल व्यहोरेको थियो । खेलको ७४

● खुकुरी रमले प्याकेजिड परिवर्तन गर्ने

खुकुरी रमले आफ्नो प्याकेजिड (प्याक) परिवर्तन गर्ने भएको छ। कम्पनीले ल्लैन्ड र स्वादमा कुनै परिवर्तन नगरी प्याकेजिड मात्र परिवर्तन गर्न लागेको हो। स्थापनाको ६२ वर्षपछि समयको माग र ग्राहकको अपेक्षालाई समेत ध्यानमा राखी आफ्नो प्याकेजिड परिवर्तन गर्न लागेको कम्पनीले जनाएको छ। अहिलेभन्दा आकर्षक, विश्वस्तरीय एवं वातावरणमैत्री स्थमा बजारमा उत्रिने निर्णय गरेको कम्पनीको दाबी छ। नयाँ प्याकेजिडसहितको खुकुरी रम तिहार र छठपछि बजारमा आउने जनाइएको छ।

बीस वर्षदेखि बजारमा रहेको पुरानो प्याकको अन्तिम ब्याचका उत्पादनहरू एक महिनापिंड नै बन्द भइसकेको कम्पनीले जनाएको छ। नेपालबाटको १३ देशका बजारमा समेत खुकुरी रम उपलब्ध हुँदै आएको र प्याकेजिड स्थानीय तथा अन्तर्राष्ट्रिय बजारमा एकैसाथ परिवर्तन हुने कम्पनीको भनाइ छ। नयाँ प्याकेजिडले स्थानीय र विश्व बजारका ग्राहकको मन जित्ने विश्वास लिएको खुकुरी रमको उत्पादक, नेपाल डिस्ट्रिटरिजिका महाप्रबन्धक सुभाष लामिछानेले बताए। उनले भने, "हामीले स्थानीयदेखि विश्व बजारसम्मका अमूल्य ग्राहकको सुविधा तथा चाहनालाई ध्यानमा राखेर खुकुरी रमको नयाँ प्याक डिजाइन गरेका हाँ। नयाँ प्याकमा समेत हामीले खुकुरी रमको उहाँ पुरानै उत्कृष्ट स्वाद कायमै राखेका हाँ।"

● नविलले ३८ प्रतिशत लाभांश दिने

नविल बैंकले आर्थिक वर्ष ०७६/७७ को मुनाफाबाट सेयरधनीलाई ३८ प्रतिशत लाभांश दिने भएको छ। बैंकले ३३ दशमलव ६ प्रतिशत बोनस सेयर र ४ दशमलव ४ प्रतिशत नगद लाभांश दिने प्रस्ताव गरेको हो। नेपाल राष्ट्र बैंकको स्वीकृति लिएर साधारणसम्भाले पारित गरेपछि सेयरधनीले उक्त लाभांश पाउनेछन्।

● एभरेष्ट बैंक र दराजबीच सम्झौता

एभरेष्ट बैंक लिमिटेड र अनलाइन बजार दराजबीच छुटसम्बन्धी सम्झौता भएको छ। बैंकका ग्राहकले दराज ११.११ अभियानमा छुट पाउने सम्झौता भएको हो। सम्झौतामा बैंकका सहायक महाप्रबन्धक आसुतोष शर्मा र दराजका प्रबन्ध निर्देशक लिनो अहलरिडले हस्ताक्षर गरेको जनाइएको छ। सम्झौताअनुसार एभरेष्ट बैंकले जारी गरेको भिसा डेबिट र क्रेडिट कार्डबाट भुक्तानी गरेर दराज ११.११ अभियानमा सामान खरिद गर्दा बैंकले ग्राहकहरूलाई छुट प्रदान गर्न उल्लेख छ। ११ नोभेम्बरमा हुने दराजको लाइभ बिक्रीमा बैंकले दराज एप र वेबसाइटहरूमा एभरेष्ट डेबिट-क्रेडिट कार्डहरू प्रयोग गरी सामान खरिद गर्नेलाई १५ प्रतिशतसम्म छुट प्रदान गर्ने जनाइएको छ। ग्राहकले क्रेडिट कार्डमा अधिकतम तीन हजार पाँच सय रुपैयाँ र डेबिट कार्डमा तीन हजार रुपैयाँसम्म छुट पाउन सक्ने बैंकले जनाएको छ।

● चन्द्रागिरिका महाप्रबन्धक शाहलाई वर्ल्ड बुक अफ रेकर्ड्सको सम्मान

बेलायतस्थित वर्ल्ड बुक अफ रेकर्ड्सको चन्द्रागिरि हिल्स लिमिटेडका महाप्रबन्धक अभिषेकविक्रम शाहलाई सम्मान गरेको छ। हस्पिटालिटी र पर्फर्टन क्षेत्रमा पुऱ्याएको योगदानका लागि महाप्रबन्धक शाहलाई सम्मानित गरेको हो। आइतबार आयोजित कार्यक्रममा उपराष्ट्रपति नन्दबहादुर पुनले शाहलाई उक्त सम्मानबाट सम्मानित गरेको कम्पनीले जनाएको छ। व्यावसायिक र सामाजिक क्षेत्रमा महत्वपूर्ण योगदान गर्ने प्रभावशाली व्यक्तित्वहरूलाई सम्मान गर्दै जाने परम्पराअनुस्थ उक्त सम्मानबाट शाहलाई सम्मानित गरिएको वर्ल्ड बुक अफ रेकर्ड्स नेपाल च्याटर प्रमुख सागर कटुवालले बताए।

चन्द्रागिरि डॉँडामा यस कम्पनीले भालेश्वर महादेव मन्दिर, सत्तल, भू टावर, चिल्ड्रेन पार्क, सेमिनार हल तथा रिसोर्टलगायतका पूर्वाधार निर्माण गरेर चन्द्रागिरि डॉँडालाई एकीकृत पर्यटकीय गन्तव्यका स्थमा विकास गरिरहेको छ।

● चौतारामा राष्ट्रिय वाणिज्य बैंकको शाखा

राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक लिमिटेडले सिन्धुपाल्चोकको

कपोरेट

सदरमुकाम चौतारा साँगाचोकगढीमा शाखा सञ्चालनमा ल्याएको छ। शाखाको प्रतिनिधिसभाका सभामुख अग्निप्रसाद सापकोटाले उदघाटन गरेका हुन्। उदघाटनपछि सभामुख सापकोटाले राष्ट्रिय वाणिज्य बैंकमा बैंकिङ कारोबार गर्दा विश्वसनीय, सस्तो र सहज भएकाले नागरिकले बैंकसेँग कारोबार गरी सरकारलाई सहयोग गर्नुपर्ने बताए।

अबको युग डिजिटल प्रविधिको प्रयोगतर्फ गइरहेकाले डिजिटल बैंकिङ कारोबारबाट हुने जोखिमलाई न्यूनीकरण गर्दै डिजिटल बैंकिङमा जोड दिनुपर्ने उनको भनाइ थिए। बैंकका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत किरणकुमार श्रेष्ठले आमनागरिकलाई आधुनिक बैंकिङ सेवा प्रवाह गर्दै सरकारी नीति तथा कार्यक्रमलाई सधाउ पुग्ने गरी प्राथमिकताका साथ कार्य गरिरहेको बताए।

बैंकले हाल ७७ जिल्लामा दुई सय ५५ शाखा, दुई सय १८ एटिएम र १८ शाखारहित बैंकिङमार्फत सेवा दिइरहेको जनाएको छ।

● जनकपुर र बर्दिवासमा भायानेटको सेवा सुरु

इन्टरनेट कनेक्टिभिटी र टेलिमिजन सेवाप्रदायक भायानेट कन्युनिकेसन्स प्रालिले जनकपुर र बर्दिवासमा सेवा सुरु गरेको छ। यसका साथी कम्पनीको इन्टरनेट र टेलिमिजन सेवा देशका २४ सहरमा सुरु भएको छ। जनकपुर र बर्दिवासमा इन्टरनेट सेवा विस्तार गरेको अवसर पारेर कम्पनीका सिइओ सेवा पाठकले ग्राहकलाई उच्चकोटी तथा उच्च क्षमताको इन्टरनेट सेवाको आनन्द प्रदान गर्न दत्तचित रहेको बताइन्। कम्पनीका प्राविधिकहरू हरहमेसा ल्याई लक्ष्यमा समर्पित भएर कार्य सम्पादन गरिरहेको उनको भनाइ छ। सेवा सुरु गरेको अवसर पारेर कम्पनीले एकवर्ष सेवा लिने ग्राहकलाई चार महिना तथा तीन महिना सब्सक्रिप्शन गर्ने ग्राहकहरूलाई दुई महिना निःशुल्क इन्टरनेट सेवा प्रदान गर्ने जनाएको छ। यसका साथी पहिलो एक सयजना वार्षिक ग्राहकलाई ४८ जिबी मोबाइल डेटा जोडा भएको एनसेलको सिमकार्ड सिरेमा प्रदान गर्ने जनाइएको छ। भायानेट

नेपालमा फाइबर अप्टिक इन्टरनेट सेवा उपलब्ध गराउने पहिलो कम्पनी भएको दाबी गरेको छ। सन् २०१६ मा नेपालमा पहिलो आइपी टिमी सेवा पनि सुरु गरेको जनाइएको छ। तीव्र गतिको इन्टरनेट सेवाप्रदायकका स्थमा कम्पनीले १०००:२०१५ प्रामाणिक भएको जनाइएको छ।

● खाँदबारीमा लक्ष्मी

बैंकको शाखा

लक्ष्मी बैंकले आफ्नो शाखा सञ्चाल विस्तार गर्ने क्रममा संख्यासभाको खाँदबारी नगरपालिका वडा न. १ मा नयाँ शाखा सञ्चालनमा ल्याएको छ। खाँदबारीमा सजक टोलमा रहेको शाखामार्फत ग्राहकको वित्तीय आवश्यकता पूरा गर्ने आवश्यक सम्पूर्ण रिटेल बैंकिङ सेवाका साथी साना तथा लघु व्यवसायीहस्ताक वित्तीय पहुँच पुऱ्याउने लक्ष्यसहित शाखा सञ्चालनमा ल्याएको हो। यो शाखाको साथ बैंकले आफ्नो सेवा अफ सुदूर र व्यापक बनाउने क्रममा अधि बढेको जनाएको छ। सुविधाजनक बचत खाता योजना, मुद्दी निषेप योजना, घर तथा सवारी कर्जा, साना व्यवसायी कर्जा, लघुवित्तलगायतका वित्तीय सेवाहरूको बढ्दो मागलाई पूरा गर्न बैंकले नयाँ तथा वित्तीय पहुँच नपुगेका क्षेत्रहस्ता आक्रामक स्थमा आफ्नो शाखा सेवा विस्तार गर्दै आएको बैंकको दाबी छ। नयाँ शाखाको सुरुवातसँगै बैंकिङमा आधुनिक बैंकिङका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत सुमन शर्माले क्युआर कोड हस्तान्तरण गरेसँगै सो बजारमा विद्युतीय भुक्तानी गर्ने व्यवस्था गरिएको छ। यो व्यवस्थासँगै व्यापारी र उपभोक्ता दुवैले सहज ढंगले मालसामन खरिद बिक्री गर्ने सक्ने सिइओ शर्माले बताए। उनले यसले पारदर्शीताको काम पनि गर्ने भएकाले लोन लिन चाहने व्यापारीहस्तालाई पनि बैंकले सहजै विश्वास गर्न सक्ने वातावरण बन्ने स्पष्ट पारे।

विवरण प्रकाशित गरेको छ।

बैंकले आ.व. ०७८-७९ को पहिलो त्रयमाससम्म व्यवसायतर्फको कर्जामा वार्षिक बिन्दुगत आधारमा

३६ प्रतिशत (रु. ७४ अर्ब) ले वृद्धि गरी कुल कर्जा रकम रु. २७७.५५ अर्ब पुऱ्याएको छ। साथी निषेपतर्फ

वार्षिक बिन्दुगत आधारमा २६९९ प्रतिशत (रु. ६५.२९ अर्ब) ले वृद्धि गरी कुल निषेप संकलन रु.

३१९.४५ अर्ब पुऱ्याएको छ। बैंकले यस त्रैमासमा खुद मुनाफातर्फ रु. १.९८ अर्ब आर्जन गरेको बैंकले जनाएको छ। यसेगरी बैंकको स्वपुँजीमा प्रतिफल २१.३९ प्रतिशत रहेको छ। यसका साथी बैंकले वित्तीय पहुँच गरिएको छ। यसका साथी व्यापारी र आमदानी रु. ३९.६५ आर्जन गरेको छ। बैंकले कर्जा असुलीतर्फ निषिक्य कर्जालाई पहिलो त्रैमाससम्म ०.४९ प्रतिशतमा सीमित राखेको बताएको छ।

● चाबहिल तरकारी बजारमा सनराइज बैंकको क्युआर सेवा

काठमाडौंको चाबहिलस्थित तरकारी तथा फलफूल बजारमा सनराइज बैंकले क्युआर सेवा उपलब्ध गराउने छ। आइतबार एक कार्यक्रममा आयोजना गरी सनराइज बैंकका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत सुमन शर्माले क्युआर कोड हस्तान्तरण

आफूनै...

पटक/पटक अदालतको समस्या अदालतवाटै खोजु पर्ने भन्दै आएपछि कानुनिकहरू समेत राजनितिक दल र देउवा सरकार सग रुच भएका छन्। पहिला पाँच दलको माग अनुसार परमादेश माग्दै बहस पैरवी गर्ने कानुन व्यवसायिहरू नै अहिले प्रधानन्यायाधिशले राजीनामा दिनुपर्ने माग गरीरहेको हुनाले र प्रधानन्यायाधिशले पाँच दलको नेताहरूसँग भएको गोप्य कुराकानीको पर्दाफास गरीदिने उद्घोष गरेपछि परमादेश सेटिङ्ग मै आएको प्रष्ठ भएको छ ?

नेपाल बारले त प्रधानन्यायाधिश राणाले राजीनामा नदिएको खण्डमा देशव्यापी रूपमा बारहरूले आन्दोलन गर्ने चेतावनी समेत दर्दिरहेको र अहिले पनि सर्वोच्च अदालत परिषरमा धर्न र विरोधका कार्यक्रमहरू गरी रहेको हुनाले प्रधानन्यायाधिश राणालाई राजीनामा दिन दवाव पर्दै गएको छ, वरीच अधिवक्तहरू नै राणाको विरुद्धमा उभएका छ। आन्दोलनमा वरिष्ठ अधिवक्तहरू कृष्ण प्रसाद भण्डारी पूर्व सभामुख दमन नाथ दुगाना लगायत अन्य वरिष्ठ

अधिवक्तहरू नै आन्दोलनमा सहभागी भएका हुनाले प्रधानन्यायाधिश माझी राजीनामाका लागि दिन प्रतिदिन दवाव बढीरहेको छ।

प्रधानन्यायाधिश राणाले सोमवार देखी नै इजलासमा जान छोड्नु भएको छ। बारको माग पनि त्यही थियो। पूर्व महानन्यायाधिशलाई विवादको केही मुद्दाका फैसलाहरू नै अहिले विवादको धेरामा तानिएको छन्। प्रधानन्यायाधिश राणाले एक टेलिभिजनलाई अन्तर्वार्ता दिवै भनेका थिए। आफूले धेरै सरकारी सम्पति जोगाई दिएको र भूमाफियहरूलाई कारवाही गरेको भनेपनि त्यस्मा कुनै सत्यता देखिएन। प्रधानन्यायाधिश जस्तो गरीमामय पदमा बसेका व्यक्तिले आफूनै सहकर्मी न्यायाधिशहरूको विश्वास जित्नु त सक्नु भएन भने उनले टेलिभिजनमा दिएका अन्तर्वार्ताको औचित्य के ? प्रधानन्यायाधिश राणा कै कारण न्यायपरिषद अलमल्ल परेको छ। न्यायपरिषद पनि निष्पक्ष रहन सकेको छैन। सम्बैधानीक परिषदका भाग्य निर्धारण हुने गरी मुद्दाको फैसला गरीदिनु भएको छ, अब आफूने बारेमा फैसला गरेर सम्मान पूर्वक विदा हुन प्रधानन्यायाधिश राणालाई आग्रह समेत गरेको छ। यसरी न्यायलयीनै समस्या आँदो राजनितिक दलहरू भने मौन वस्तु भनेको आगो लाग्दा

दमकल आएर आगो निभाउन नखोज्नु जस्तै भएको छ।

पाँच दलिय गठवन्थनलाई सहयोग गर्दै आउनु भएका प्रधानन्यायाधिश राणाले गरेका केही मुद्दाका फैसलाहरू नै अहिले विवादको धेरामा तानिएको छन्। प्रधानन्यायाधिश राणाले एक टेलिभिजनलाई अन्तर्वार्ता दिवै भनेका थिए। आफूले धेरै सरकारी सम्पति जोगाई दिएको र भूमाफियहरूलाई कारवाही गरेको भनेपनि त्यस्मा कुनै सत्यता देखिएन। प्रधानन्यायाधिश जस्तो गरीमामय पदमा बसेका व्यक्तिले आफूनै सहकर्मी न्यायाधिशहरूको विश्वास जित्नु त सक्नु भएन भने उनले टेलिभिजनमा दिएका अन्तर्वार्ताको औचित्य के ? प्रधानन्यायाधिश राणा कै कारण न्यायपरिषद अलमल्ल परेको छ। न्यायपरिषद पनि निष्पक्ष रहन सकेको छैन। सम्बैधानीक परिषदका सदस्य समेत रहेका राणाले विभिन्न सम्बैधानिक अङ्गहरूमा र उच्च अदालत हुँचै जिल्ला अदालतमा समेत आफ्ना आसेपासेलाई नियुक्ती दिलाईसक्नु भएको छ। यी सबै कारणहरूले गर्दा राणाले अब राजीनामा दिनु वाहेको अर्का विकल्प देखिएन।

ओलीसँग बस्ने भनिसकेपछि माओवादी भन खत्रनाक मोडमा पुगेको हो। यसकारण प्रचण्डलाई बाबुराम, उपेन्द्र र जसपा चाहिएको हो।

यता यितरनमै प्रचण्ड खत्रामा छन्। उनलाई रामवहादुर थापा एमालेमा गएपछि भन ढूलो भट्का लागेको हो। कांग्रेस र नेकपा समाजवादीसँग मिलेर जाने, उता मधेशवादीसँग एकता, प्रचण्डको छटपटीले आगामी चुनाव कुरुक्षेत्रको उद्ध भन्दा कम हुन्न भन्ने संकेत गर्न थालिसको हो।

कहिल्यै नथाक्ने माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष पुष्टकमल दाहाल के दाहिने हात मानिने अर्थमन्त्री जनार्दन शर्माको लापरवाही र गैरिजम्भेवारी पनले गर्दा जनता महगो मूल्यमा चिनी खरीद गर्न वाच्य भएका छन्। पाँच दलिय गठवन्थनको सरकारले आफ्नो साभा कार्यक्रम घोषणा गर्दा सर्वसुलभ दरमा जनतालाई सेवा सुविधा दिने भनेकोमा अहिले त्यहि पाँच दलिय सरकारले जनताको ढाड सेक्ने गरी मूल्य वृद्धि हुन्न समेत बोल्न सकेको छैन। सत्ताहत्याउने वेलामा सर्तो नारा दिएर सत्तामा पुने उद्देश्य पुरा भएकोले गर्दा यो सरकारपनि जनता विरोधी नै ठहरिएको छ।

अहिले प्राय असम्भव जस्तै देखिएको छ ? प्रधानन्यायाधिश राणा कै कारण सेवाप्राहीहरूले मर्क भोनु परेको र प्रधानन्यायाधिश राणालाई न्यायाधिशहरूले विश्वास गर्न नसकेको हुनाले अब प्रधानन्यायाधिश र अन्य न्यायाधिशहरू एकै ठाउमा बस्न नसक्ने अवस्था सिर्जना भएकोले जनताको न्यायालय प्रतिको विश्वासलाई जोगाई राणा पनि प्रधानन्यायाधिश राणाले राजीनामा दिनु नै उपयुक्त कदम हुनेछ। यदि उनले राजीनामा दिदैननु भने ससदले राणामधी महाअभियोग लगाएर आफ्नो दायीत्व र कर्तव्य पुरा गरी जनतालाई न्यायालयप्रतिको विश्वास जोगाउन सक्नु पर्दछ। यदि ससदले पनि महाअभियोग लगाउँदै भने राणा सँगै ससद पनि पूर्ण रूपमा असफल सावित हुने निश्चित जस्तै भएको छ।

नखोलेपनि संस्थापन पक्ष इतरका केही नेताहरूले सग चिनी रहेको भएपनि साल्ट सग चिनी नभएको मौका छोपेर उनीहरूले मन लाग्दी रूपमा चिनीको मूल्य वडाएको भएपनि देउवा सरकार त्यसलाई रोन असक्षम भएको छ। निजी व्यवसायीकहरूले एक टुन चिनी मगाएर आफूसँग स्टकमा रहेको चिनी पनि महगो मूल्यमा नै चिनी गर्ने गरेका छन्। चिनीको मात्र होइन तेल, रेडागुडीलगायत तिहारमा आवश्यक अपै उपयुक्त कदम हुनेछ। यदि उनले राजीनामा दिदैननु भने ससदले राणामधी महाअभियोग लगाएर आफ्नो दायीत्व र कर्तव्य पुरा गरी जनतालाई न्यायालयप्रतिको विश्वास जोगाउन सक्नु पर्दछ। यदि ससदले पनि महाअभियोग लगाउँदै भने राणा सँगै ससद पनि पूर्ण रूपमा असफल सावित हुने निश्चित जस्तै भएको छ।

देउवा सरकार र नेपाली कांग्रेसले महाकालीको तुङ्ग राकेट जयसिंहलाई मारेको मात्र होइन, ४ वर्षअघि कञ्चनपुरमा गोविन्द गोतमलाई भारतीय सशस्त्रले मार्दा पनि कांग्रेसले प्रश्न उठाएन। अर्थात कांग्रेस भाजपासँग नजिकिन चाहेछ। भारतले चुच्चे नक्सा अथवा सीमा अतिक्रमणा पनि प्रश्न उठाउन चाहेदैन। यसकारण कांग्रेस नेतृत्वको सरकार भाजपा निकट पुगेको हुनसक्ने आँकलन गरिएको छ।

देउवा संसांग भारत सरकार प्रसन्न भन्ने संकेतका रूपमा मोदी नेपाल आउन लगेको तुङ्गन सकिन्छ। प्रश्न यति छ कि नेपालको राष्ट्रिय मासिलामा मौन बसेर नेपाली कांग्रेसले जनताको अपेक्षा र आवाजलाई कसरी संवोधन गर्न सक्ल र ?

तुङ्गन त २०७४ मा पनि भएको हो, सत्तामै बसेर लडेको हो कांग्रेस। तर २ सय ७५ मा जम्मा ६३ सित भाजपा जितेको कांग्रेस योभन्दा पनि पातालिने त होइन ?

सुनिताले ल्याइन 'हमेशा'

काठमाडौं। युवा साहित्यकार एवं गीतकार भिडियो निर्देशनमा पनि त्यतिकै सक्य बनेकी छन्। नृत्य निर्देशनको क्षेत्रमा थोरै महिला निर्देशक छन् जस्ता कोरियोग्राफर, नृत्यांगना सुनिता बस्नेत पनि एक हुन्।

समसामयिक अति मर्मश्पर्णी गीत 'हमेशा' यो शहरको डेरामा' बोल्को गीतको भिडियो ओएसआर डिजिटल मार्फत सार्वजनिक भएको हो। 'अहिलेको बिषम परिस्थिति र यो महामारीको चेपेटामा परि कष्टकर जीवन बिताइरहेका आम नागरिक तथा मुलुक वा मुलुक बाहिर सपनाको संसार सजाउन हिँडेका युवाहिंडी जो शहरको डेरामा बसी क्रुरता जीवन भोगिरहेका छन् त्यस्तो जन जीवनलाई लक्षित गरि गीत

मार्फत उजागर गर्नु भएको छ गीतकार भिडियो

मार्फत उजागर गर्नु भएको छ गीत